Voordracht voor de College vergadering van 27 mei 2025

Portefeuille: Algemene Zaken (1)
Agendapunt: B22

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met een eenmalige subsidie van € 50.000,- voor debatcentrum De Balie in verband met de organisatie van het Vrijdenkersfestival 2025

Het college van burgemeester en wethouders besluit

In te stemmen met:

Het verstrekken van een eenmalige subsidie van€ 50.000,- aan De Balie voor de organisatie van het Vrijdenkersfestival 2025.

Kernboodschap

Het 750-jarige bestaan van Amsterdam wordt sinds 27 oktober 2024 een jaar lang gevierd met zoveel mogelijk Amsterdammers en andere mensen met hart voor de stad. Naast grote evenementen zoals het festival Op de Ring en de Nationale Viering Amsterdam 750, is er ook ruimte voor tal van kleinere, lokale initiatieven en projecten waaronder het Vrijdenkersfestival. De burgemeester en de gemeenteraad hebben gevraagd om dit festival met sprekers en gasten uit binnen- en buitenland in aanloop naar en in het jubileumjaar te organiseren om blijvend aandacht te vragen voor de betekenis van vrijheid en de bewustwording hiervan te versterken.

Bestuurlijke achtergrond

Met het Vrijdenkersfestival wordt uitvoering gegeven aan een breed gesteunde motie (nummer 1290, december 2020) van het raadslid Boomsma c.s. die het college opriep om stadsgesprekken te organiseren over het belang van grondrechten. Hieraan is gehoor gegeven met de jaarlijkse organisatie van een Vrijdenkersfestival rond 27 oktober, de dag waarop de stad verjaart. Het is de bedoeling dat meerdere podia gaan samenwerken om Amsterdammers met verschillende achtergronden te stimuleren om dit festival bij te wonen.

Het Vrijdenkersfestival is een onderdeel van de regeling Kunst en Cultuur Amsterdam 750 die het college op 20 december 2022 heeft vastgesteld. Het festival heeft een lokaal, nationaal en internationaal bereik. Per editie is tot en met 2025 een subsidiebedrag van € 50.000,- beschikbaar.

Bestuurlijke prioriteit

Niet van toepassing.

Wettelijke grondslag

- Artikel 160, lid 1 sub a Gemeentewet.
- Artikel 3 lid 2 van de Algemene Subsidieverordening Amsterdam
- Algemene wet bestuursrecht

Onderbouwing besluit

Ingediende subsidieaanvragen en de beoordeling daarvan

Van 2 januari tot en met 31 maart 2025 hadden in de stad gevestigde culturele instellingen en samenwerkingsverbanden de gelegenheid om een eenmalige subsidie van € 50.000,- aan te vragen voor de organisatie van het Vrijdenkersfestival. Binnen de gestelde termijn hebben negen instellingen een aanvraag ingediend:

- 't Bruggehuisje.
- Van Eesteren Museum.
- De Balie.
- Embassy of the Free Mind (EFM.)
- On and Backstage.
- De Amsterdamse Theaterschool (DAT!School).
- Groundbreakers.
- Afra Tafri Creations.
- De Kwekerij.

Een ambtelijke adviescommissie met medewerkers van het Programmabureau Amsterdam 750, de afdeling Kunst en Cultuur, het kabinet van de burgemeester, Public Affairs/Team EU-Internationaal en OOV, heeft de subsidieaanvragen getoetst aan de criteria in de regeling Kunst en Cultuur Amsterdam 750. Deze criteria zijn:

- De inhoudelijke kwaliteit.
- Aansluiting bij het programmaplan van Amsterdam 750 en daarin opgenomen doelen en uitgangspunten: nieuwe verbindingen tot stand brengen, nalatenschappen creëren, jonge (re) Amsterdammers ruimte bieden om te participeren in de viering.
- De zakelijke kwaliteit en haalbaarheid.
- De uniciteit van het project.
- Toegankelijkheid.
- Samenwerking.
- Communicatieplan en bereik.

Per criterium konden 0 tot en met 5 punten worden gescoord. De hoogst gerangschikte aanvraag ontvangt een eenmalige subsidie van € 50.000,-

De Balie heeft de meeste punten behaald, te weten 27. De aanvraag van deze instelling heeft sterk gescoord op met name de inhoud, de aansluiting bij het programmaplan van Amsterdam 750, het communicatieplan en bereik (lokaal, nationaal, internationaal). Er is een vervolgafspraak ingepland om het programma en de planning, voorafgaand aan de Nationale Viering, definitief te maken.

Wat verstaan we onder een Vrijdenkersfestival?

In de regeling Kunst en Cultuur Amsterdam 750 is het Vrijdenkersfestival omschreven als "een jaarlijks festival in het kader van de viering van het 750-jarig bestaan van Amsterdam waarbij

gedebatteerd wordt over grondrechten en vrijheden en grenzen daarvan en de relevante ontwikkelingen daarin, zowel in Amsterdam en Nederland, als internationaal".

Het vrijheidsbegrip is onlosmakelijk verbonden met (de geschiedenis van) Amsterdam. Vrijheid is echter niet vanzelfsprekend en lijkt steeds meer onder druk te staan. Denk hierbij aan de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid of aan de vrijheid om een geloof te belijden.

Het doel van het Vrijdenkersfestival is om de dialoog aan te gaan met Amsterdammers uit de stad en de regio en gasten uit binnen- en buitenland over het belang van vrijheid, ook om de bewustwording hiervan te vergroten. De adviescommissie heeft geconcludeerd dat de subsidieaanvraag van De Balie goed aansluit bij dit doel en de omschrijving van een Vrijdenkersfestival in de regeling Kunst en Cultuur Amsterdam 750.

Participatie

Niet van toepassing.

Financiële onderbouwing

Overige toelichting

Het totale budget voor de door het college vastgestelde regeling Kunst en Cultuur Amsterdam 750 bedraagt € 1.900.000,- Hiervan is € 150.000,- gereserveerd voor de organisatie van drie edities van het Vrijdenkersfestival in de jaren 2023 tot en met 2025.
In de gemeentelijke begroting is de financiële dekking van Amsterdam 750 (als onderdeel van de directie Communicatie) opgenomen in programma 8 'Veiligheid' en activiteit 8.2.1.4. Voor 2025 zijn in de begroting nog voldoende middelen aanwezig voor de bekostiging van het Vrijdenkersfestival.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-029648	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-029652	Bijlage Subsidieaanvraag-Activiteitenplan-De Balie.pdf (pdf)
AD2025-029673	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten